

BEDÖMNINGSKRITERIER OCH ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN OM DOCENTUR VID MEDICINSKA FAKULTETEN

Typ av dokument:	<i>Bedömningskriterier och anvisningar</i>
Datum:	<i>2019-05-15 (beslutsdatum)</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-877-19</i>
Beslutad av:	<i>Medicinska fakultetsnämnden</i>
Giltighetstid:	<i>Fr.o.m. datum 2019-07-01 och tillsvidare</i>
Område:	<i>Personal</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Anställnings- och docenturnämnden (ADN)</i>
Ersätter dokument:	<i>Bedömningskriterier och anvisningar för ansökan om docentur vid Medicinska fakulteten, FS 1.1-1403-15</i>

Bedömningskriterier och anvisningar för ansökan om docentur vid Medicinska fakulteten

En översättning till engelska finns av detta dokument; den svenska versionen har företräde.

Bakgrund

En docentur inom ett specifikt forsknings-/undervisningsområde är möjlig att söka efter avlagd doktorsexamen. Motiveringen för en docentur är att den ska vara till nytta för forskning och utbildning vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet. För detta ska den blivande docenten vara aktiv som såväl forskare som lärare i någon av de utbildningar som finns inom fakulteten. Den sökande ska vidare kunna styrka såväl vetenskaplig skicklighet och ämneskompetens som lärarskicklighet inom det ämne ansökan avser. För docentur krävs att sökanden är knuten till en institution inom relevant ämnesområde och visat sig vara till nytta för institutionen i forskning och utbildning.

Med docentur följer både rättigheter och skyldigheter. En docent vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet, har rätt att bedriva självständig forskning och att handleda doktorander. Några särskilda resurser följer däremot inte automatiskt med en docentur. Medicinska fakulteten har å sin sida rätt att kräva att docenten medverkar i undervisning och andra uppdrag som t ex handledarskap, ledamot av betygsnämnd, sakkunniguppdrag och förutsätter en fortsatt vetenskaplig aktivitet. I regel kräver lärosäten i Sverige att en person är docent för att kunna utses till uppdrag som fakultetsopponent vid disputation. Docenturen ger personer som inte innehar en läraranställning vid fakulteten en naturlig koppling till denna.

Hantering av ansökan

Ansökan om docentur bedöms av anställnings- och docenturnämnden (ADN) som tillstyrker eller avslår på grundval av ansökningshandlingar, sakkunnigutlåtande och yttrande från prefekt. Vid prövningen av ansökan görs en helhetsbedömning av den sökandes meriter. Beslut om antagning av oavlönad docent fattas av dekan. Docenturens **ämnesbenämning** ska spegla huvudsaklig vetenskaplig och pedagogisk inriktning.

Behörig att antas som docent är den som inom det ämne docenturen avser uppfyller fastställda krav på:

- Vetenskaplig skicklighet
- Ämneskompetens
- Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet
- Anknytning till Medicinska fakulteten, Umeå universitet

Tidsbegränsning

En docentur vid Medicinska fakulteten i Umeå är tidsbestämd till i första hand sex år, med möjlighet till förlängning. Docenten ska före utgången av sexårsförordnandet ansöka om förnyelse och ämnesföreträdaren ska styrka att docenturen fortsättningsvis är till nytta för utbildning och forskning inom disciplinen ifråga, dvs. kunna styrka fortsatt aktivitet inom utbildning och forskning i ämnet. Om

detta inte kan styrkas får titeln docent behållas, men docenturen är inte längre knuten till Medicinska fakulteten, Umeå universitet. Anknytningen kan efter ansökan återupprättas vid ett senare tillfälle. För docenter som är lärare vid fakulteten med tillsvidareanställning anses kravet på pågående aktivitet inom utbildning och forskning i ämnet vara uppfyllt.

Om ansökan inte är komplett

En icke komplett ansökan kommer att avslås av nämnden och den sökande får återkomma med en ny ansökan när den är komplett.

Docenturföreläsning

Efter att dekan fattat beslut om antagning av docent, på rekommendation av ADN, ska den nya docenten hålla en presentation på ca 45 minuter om sin nuvarande och framtida planerade forskning och undervisning. Institutionen ansvarar för att detta genomförs.

Anvisningar för ansökan

Ansökan sänds in digitalt och ställs till: Registratur och arkiv registrator@umu.se. Om du även önskar lämna in en ansökan på papper eller via USB är adressen, Registratur och arkiv, Umeå universitet, 901 87 Umeå.

Till ansökan ska bifogas:

a) **CV (merit- och tjänsteförteckning)**

b) **Förteckning över vetenskapliga arbeten**

Arbeten ska redovisas i följande grupper:

1. Publicerade och för publicering accepterade originaluppsatser, inklusive meta-analyser, i vetenskapliga internationella tidskrifter med refereesystem. Uppsatser som ingår i avhandlingen ska vara markerade i förteckningen.
2. Bokkapitel, översiktsartiklar samt systematiska litteraturgranskningar.
3. Övrigt, såsom artiklar i facktidskrifter t.ex. Läkartidningen (Konferensabstracts ska ej förtecknas eller inlämnas).

c) **Beskrivning av vetenskaplig verksamhet**

Tyngdpunkten ska vara på pågående och planerad forskning. Forskningsprogram ska bifogas. Här ska också framgå om den sökande handleder doktorander och om den sökande varit/är huvudman eller medsökande på erhållna forskningsanslag som då ska specificeras vad gäller anslagsgivare, projekttitel, tid och anslagets storlek.

d) **Beskrivning av vetenskaplig självständighet**

Den sökande ska här beskriva sin självständighet som forskare och hur sökanden har frigjort sig från sin tidigare doktorandhandledare (samt, i förekommande fall, hur den sökandes egen forskningslinje relaterar till tidigare postdoktoral handledares forskning). Detta är särskilt viktigt om sökanden har ett aktivt samarbete med någon av sina tidigare handledare och som resulterat i sampublicationer efter disputation/postdoktoralvistelse.

e) **Beskrivning av pedagogisk verksamhet och ämneskompetens**

Den sökande ska upprätta en pedagogisk portfölj enligt de riktlinjer som gäller vid ansökan om läraranställning vid den Medicinska fakulteten¹. Detta inkluderar exempel från kursutvärderingar och en redovisning av den sökandes ambitioner med avseende på utveckling av undervisningen vid fakulteten.

---

¹ Återfinns f.n. (2019-05-15) under:

<https://www.aurora.umu.se/organisation-och-styrning/organisation/fakultetssidor/medicinsk-fakultet/personal/akademiska-anstallningar-och-docentur/>

f) **Redovisning av undervisningsmeriter**

Undervisningserfarenhet (minst 120 timmar, se stycket *Undervisningsmeriter*) som den sökande vill åberopa som grund för sin docenturansökan redovisas. Se färdig tabell som ska ifyllas och undertecknas av prefekt. Minst 30 timmar ska utgöras av utbildning på grund- och avancerad nivå vid svenskt lärosäte. Detta för att den sökande ska ha kännedom om utbildning på högskolenivå i Sverige. Undervisning som genomförts utanför Sverige ska styrkas av signerat intyg på svenska eller engelska från den institution där undervisningen bedrivits.

g) **Yttrande från prefekt (eller ämnesföreträdare/professor inom ämnet på delegation av prefekt) över sökandes utbildning, lärarskicklighet och vetenskapliga kompetens**

Detta yttrande ska klarlägga den sökandes ämneskompetens. Ämnet för docenturen ska anges. Avseende den vetenskapliga kompetensen ska prefektens/ämnesföreträdarens yttrande i första hand klarlägga och kommentera den sökandes självständighet (som angivits av den sökande under punkt d) och ställning inom ämnet. Lärarskickligheten ska också kommenteras. Av yttrandet ska även framgå inriktning samt nyttan för forskningen och undervisningen inom fakulteten/institutionen av den aktuella docenturen. Ifall den sökande inte är anställd vid institutionen är det av särskild vikt att prefekten/ämnesföreträdaren klargör på vilket sätt det skulle gagna forskning och undervisning att vederbörande antas som docent. Förslag på extern sakkunnig anges och denne ska vara minst docentkompetent, vara tillfrågad och inget jäv ska föreligga. I de fall yttrandet skrivs av ämnesföreträdare/professor i ämnet på delegation av prefekt, ska det kontrasigneras av prefekten.

h) **Bevis på doktorsexamen**

i) **Bevis på specialistkompetens där detta är aktuellt**

j) **Intyg för excellent eller meriterad lärare där detta är aktuellt**

k) **Intyg om genomgångna högskolepedagogiska kurser**

Följande dokumenterade pedagogiska kursmoment ska vara genomgångna:

- a. Grundläggande högskolepedagogiska kursmoment för undervisning på universitetsnivå omfattande minst fyra veckor
- b. Forskarhandledningskurs vid svenskt lärosäte motsvarande minst två veckor

Om den sökande vill åberopa utländska högskolepedagogiska kurser för undervisning på universitetsnivå ska kursplan på engelska eller översatt till svenska/engelska bifogas.

l) **Separat bilaga. Särtryck (pdf-filer) av publicerade arbeten och till publicering accepterade manuskript som tillkommit efter avhandlingsarbetet.**

Bedömningskriterier

Vetenskaplig skicklighet

Den sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen för sin sammanlagda produktion kunna redovisa en vetenskaplig skicklighet och självständighet inom forskningsområdet. Den vetenskapliga skickligheten bedöms även av en extern sakkunnig. En samlad bedömning görs gällande den sökandes vetenskapliga självständighet, där egen tydlig forskningslinje efter disputation är avgörande. Den minsta omfattning av den vetenskapliga produktionen är normalt 15 originalarbeten, inklusive de artiklar som ingått i avhandlingen men kvalitet och författarposition på artiklarna beaktas också. Artiklarna ska vara publicerade eller accepterade för publikation (styrkt med kopia av besked) i vetenskapliga internationella tidskrifter med refereesystem. Särskild bedömning sker av monografiarbeten. Normalt ska den väsentligaste delen av produktionen ha tillkommit efter avhandlingen. Den vetenskapliga produktionen ska uppvisa tillräckligt vetenskapligt djup och bredd. Det som i första hand meriterar för docentur är originalarbeten där den sökande har en tydligt identifierbar roll. Om en artikel har fler än sex författare och den sökande inte är första- eller sistnamn, ska den sökande precisera hur den sökande bidragit till publikationen enligt rekommendationer från ICMJE²

Den sökandes självständighet måste klart framgå av ansökan. Självständigheten kan visas t ex genom eget forskningsansvar, nytt forskningsområde, handledarskap för doktorand eller postdoktor, eller egen gästforskarvistelse. Minst två originalarbeten efter disputation ska vara utförda som förste- eller sisteförfattare och utan tidigare huvudhandledare från doktorandtiden som medförfattare. Egna externa forskningsbidrag med den sökande som huvudman, erhållna i nationell/internationell konkurrens, utgör en stark merit. Forskningserfarenhet efter disputation (t ex postdoktoral eller sabbaticalvistelse) vid annat lärosäte än det där den sökande disputerat utgör en stark merit i bedömningen. Inbjudan till att skriva översiktsartiklar samt inbjudan som huvudtalare på internationella konferenser utgör också meriter.

Ämneskompetens

Ämneskompetensen bedöms i första hand utgående från prefektens yttrande.

Sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen ha fördjupat och breddat sin ämneskompetens väsentligt. Detta kan ske bl. a. genom postdoktoral vistelse vid annan institution, aktivt deltagande i seminarieverksamhet inom institutionen, deltagande i internationella och nationella konferenser inom ämnet, samt genom att självständigt planera och leda undervisning inom ämnet för studerande på grundnivå, avancerad nivå och/eller forskarnivå.

Som ett minimikrav gäller vanligen att den sökande ska ha arbetat fem år inom ämnet, varav två till tre år efter disputationen. För läkare och tandläkare gäller att den sökande ska ha specialistkompetens i det kliniska ämne som docenturen söks i. Är den sökande inte specialist kan docentur i ämnet sökas

---

² <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>

med tillägget ”experimentell” före ämnet eller ”forskning” efter ämnet, t ex *experimentell kirurgi* eller *allmänmedicinsk forskning*.

Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet

För docentur vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet, krävs erfarenhet av *minst 120 timmar* egen undervisningstid samt deltagande i undervisningsformer enligt nedan. Undervisningsmeriter *bör* innefatta såväl utbildning på grund- och avancerad nivå, som utbildning på forskarnivå, och i förekommande fall specialistutbildning. Inplacering i universitetets pedagogiska meriteringssystem som excellent eller meriterad lärare utgör en stark merit. Vidare är vissa genomgångna högskolepedagogiska kursmoment ett krav enligt nedan.

Undervisningsmeriter

I ansökan ska nedanstående undervisningsmeriter beaktas och redovisas. En samlad bedömning av den pedagogiska skickligheten görs.

Förberedelsetid ingår *inte* i de angivna timmarna utan här avses *endast timmar då man interagerar med studenter*. Nedan listas hur de erforderliga 120 timmarna kan tillgodoräknas samt vad som i övrigt ska uppfyllas.

- En betydande del av undervisningen *ska* vara utförd under den senaste 6-årsperioden.
- Huvuddelen (minst 60 timmar) *ska* utgöras av utbildning på grund- och avancerad nivå.
  - Minst 30 timmar av undervisningen *ska* vara utförd på grund- och avancerad nivå vid svenskt lärosäte.
- Undervisning vid lärosäten utanför Sverige *kan* räknas in i de 120 timmarna (förutom de 30 timmarna i föregående punkt) och *ska* i så fall intygas av kursansvarig/prefekt vid den institution där undervisningen utfördes.
- Inom ramen för 120 timmar *ska* en blandad och balanserad fördelning mellan olika undervisningsformer uppvisas. **Exempel** på olika undervisningsformer är:
  - föreläsningar
  - praktiska övningar som t.ex. casehandledning, laborationshandledning, handledning vid kliniska undervisningsmoment etc.
  - seminarier
  - nätburen undervisning
  - vetenskaplig handledning av studerande (får dock tillgodoräknas som totalt max 40 timmar av de 120)
    - huvudhandledarskap för examensarbeten på grund- och avancerad nivå (15hp motsvarar 20 timmar)³

---

³ Handledning av vetenskapligt arbete för ST-läkare motsvarande minst 10 veckor med redovisning i form av presentation samt skriftlig rapport anses motsvara handledning av ett examensarbete på 15hp.

- handledning av studerande på forskarnivå som huvudhandledare (handledning i 6 månader motsvarar 40 timmar)
- handledning av studerande på forskarnivå som biträdande handledare (handledning i 12 månader motsvarar 40 timmar), men rollen som biträdande handledare måste beskrivas.
- Någon form av kursansvar, på hel eller del av kurs, *ska* ha genomförts på grund-, avancerad- eller forskarutbildningsnivå. Kursansvaret ska vara tydligt identifierbart.
  - Kan utgöras av ansvar för ett kursmoment i en större kurs. Kursbeskrivning ska bifogas. Enstaka case/praktiska övningar eller föreläsningar gäller ej som kursmoment.
  - Kursansvar för specialistutbildning för legitimerad personal inom sjukvården kan räknas in. Kursplan/kursbeskrivning ska bifogas.
- Schemalagd undervisning på forskarutbildningskurs *kan* räknas in.

Högskolepedagogiska kursmoment

Samtliga högskolepedagogiska kurser som ges av Universitetspedagogik och lärandestöd, UPL, vid Umeå universitet, *kan* räknas in. Motsvarande pedagogiska kurser från andra svenska lärosäten *kan* räknas. Kurserna ska ha genomgått inom de 15 senaste åren innan ansökningstillfället (om inte synnerliga skäl föreligger).

Följande dokumenterade pedagogiska kursmoment *ska* vara genomgångna:

- Högskolepedagogiska kurser för undervisning på grund- och avancerad nivå omfattande minst fyra veckor (6 hp)
  - Baskurs i lärande på svensk högskola om minst 2 veckor (3hp) krävs.
  - Kurser för lärande inriktade mot docenturens undervisningsämne *kan* räknas in.
  - Internationella kurser för lärande på grund- och avancerad nivå *kan* räknas in (kursplan och kursintyg ska bifogas).
- Forskarhandledningskurs vid svenskt lärosäte motsvarande minst två veckor (3 hp)